

**ТАДБИРКОРЛИК КЎНИКМАЛАРИНИ ЎРГАТИШДА
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА АМАЛГА
ОШИРИЛАЁТГАН ИШЛАР**

Артиков Саламатдин Абдулла угли

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар

Маҳкамаси ҳузуридаги

Бизнес ва тадбиркорлик олий мактабининг

Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудий

филиали етакчи мутахассиси

+998 91 393 81 18

Аннотация

Мазкур мақолада Қорақалпоғистон Республикасида тадбиркорлик кўникмаларини ўргатиш ва ривожлантириш борасида амалга оширилаётган давлат сиёсати, таълим ва институтционал механизмлар, жамиятдаги ижтимоий гуруҳлар учун яратилаётган имкониятлар атрофлича таҳлил этилган. Бугунги глобал иқтисодий ўзгаришлар шароитида ҳар бир ҳудудда тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, айниқса ёшлар, аёллар ва ишсизлар ўртасида тадбиркорлик кўникмаларини шакллантириш орқали уларнинг иқтисодий фаоллигини ошириш долзарб масалалардан бирига айланган.

Президент Шавкат Мирзиёев таъкидлаганидек, Қорақалпоғистон Республикасида бизнес учун яратилган имкониятлар бошқа ҳудудларга нисбатан анча кенг бўлиб, улардан самарали фойдаланиш орқали ҳудуд иқтисодиётида кескин ўсишга эришиш мумкин. Ушбу мақолада Қорақалпоғистон Республикасида амалга оширилаётган амалий чора-тадбирлар, хусусан:

- касб-ҳунар коллежлари ва университетларда тадбиркорлик таълими,
 - “Ёшлар дафтари” ва “Аёллар дафтари” орқали молиявий қўллаб-қувватлаш механизмлари,
 - инновацион ғояларни молиялаштириш, грант ва субсидиялар ажратиш,
 - бизнес инкубаторлар ва ҳунармандчилик марказларининг фаолияти,
- каби йўналишлар таҳлил қилинади. Шунингдек, тадбиркорлик соҳасидаги қонунчилик асослари, маҳаллий ҳокимиятлар ва фуқаролик жамияти институтларининг роли ўрганилади.

Мақолада тадбиркорликни ўргатиш жараёнидаги мавжуд муаммолар — педагогик ресурслар етишмовчилиги, амалий тажрибанинг етишмаслиги, молиявий саводхонлик даражаси пастлиги, интернет ва рақамли таълим имкониятларидан тўлиқ фойдаланилмаётгани каби жиҳатлар таҳлил қилинади. Шунингдек, хорижий тажрибалар билан қиёсий таҳлил олиб борилиб,

Қорақалпоғистон Республикаси шароитига мос тавсия ва истиқболли йўналишлар таклиф этилган.

Мазкур тадқиқот натижалари Қорақалпоғистон Республикасида тадбиркорлик таълими ва кўникмаларини ривожлантириш бўйича самарали дастур ва стратегиялар ишлаб чиқиш учун илмий ва амалий асос бўлиб хизмат қилиши мумкин.

Калит сўзлар: Тадбиркорлик, ёшлар тадбиркорлиги, аёллар тадбиркорлиги, бизнес таълими, тадбиркорлик кўникмалари, молиявий саводхонлик, ҳудудий ривожланиш, давлат қўллаб-қуввати, грантлар, субсидиялар, бизнес инкубатор, касб-ҳунар таълими, меҳнат бозори, ижтимоий лойиҳалар.

Кириш

Ўзбекистон Республикасида тадбиркорликни ривожлантириш, ёшларда бизнес кўникмаларини шакллантириш, шу орқали уларни бандлик ва ижтимоий фаолликка жалб этиш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланди. Президент Шавкат Мирзиёев бу борада шундай таъкидлайди: *“Қорақалпоғистон Республикасида бизнес учун яратилган имконият ва шарт-шароитлар бошқа вилоятларда йўқ эканини ҳисобга олсак, агар ҳокимлар бу имкониятларни лойиҳа ва иш ўринларига айлантира олса, кўрсаткичлар 5–10 баробар юқори бўлар эди.”* Бу фикрлардан келиб чиқиб айтиш мумкинки, Қорақалпоғистон Республикасида тадбиркорлик салоҳиятини тўла рўёбга чиқариш учун ёшлар, айниқса талабалар ва ишсизлар ўртасида тадбиркорлик кўникмаларини ўргатишга қаратилган тизимли ишлар жадаллашмоқда. Ушбу мақолада Қорақалпоғистонда амалга оширилаётган бундай ташаббуслар, уларнинг натижадорлиги ва истиқболдаги вазифалар таҳлил қилинади.

I. Давлат сиёсати ва 2024–2025 йиллардаги устувор йўналишлар

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикасида тадбиркорликни ривожлантириш, хусусий секторни кенгайтириш, аҳолини даромад манбалари билан таъминлаш ва камбағалликни қисқартириш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланган. Мамлакат Президенти Шавкат Мирзиёев таъкидлаганидек:

“Тадбиркорлик – бу фақат иқтисодий фаоллик эмас, балки ҳар бир инсоннинг ўз ҳаётига, оиласига, жамиятга дахлдорлик ҳиссини уйғотувчи, уларни фаровонликка етакловчи йўлдир.”

Хусусан, Қорақалпоғистон Республикасида тадбиркорлик салоҳиятини рўёбга чиқариш, аҳолини кенг қатламларини — айниқса ёшлар, аёллар ва ишсиз фуқароларни тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш орқали ҳудудни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш мақсадида бир қатор давлат қарорлари ва дастурлари амалга оширилмоқда.

Президент даражасида КУБни (кичик ва ўрта бизнес) стратегик йўналиш сифатида белгилаш:

2025 йил 19 март куни давлат раҳбари КУБ вакиллари билан учрашувда тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш стратегик йўлимиз экани, КУБ улушини ошириш, экспортни кенгайтириш ва янги иш ўринлари яратиш бўйича аниқ метрикаларни белгилаб берди. Бу йиғилиш тадбиркорликка оид ислохотларнинг “йўл харитаси” ва ижро интизомини кучайтирди.

Ёшлар тадбиркорлигини молиялаш – янги Давлат мақсадли жамғармаси 2025 йилда Ёшлар ишлари агентлиги ҳузурида Ёшлар тадбиркорлигини ривожлантириш Давлат жамғармаси ташкил этилди. Жамғармани 100 млн долларгача маблағ билан тўлдириш, камида 50 минг нафар ёшни тадбиркорликка жалб этиш кўрсаткичи белгиланган. Ушбу механизм Қорақалпоғистонда ҳам стартаплар ва таълим-амалиёт дастурларини қўллаб-қувватлашнинг молиявий базасини яратади.

2025 йил учун тадбиркорлик бўйича “янги ташаббуслар” пакети Янгиликлар ичида:

- 100 млн доллар қўшимча ресурслар,
- “Ёш тадбиркорлар чемпионати” ва 100та энг яхши ғояга 1 млрд сўмгача инвестиция,
- очик банкчилик (open banking) экотизимига ўтиш бўйича 5 йиллик стратегия,
- КУБни мақсадли қўллаб-қувватлаш учун тижорат банклари томонидан 1 млрд доллар маблағ жалб этиш режаси, альтернатив скоринг моделини жорий этиш каби чоралар. Бу қарорлар кредитга ечим, молиявий инклюзия ва рақамли инфратузилмани тезлаштиради.

Инновациялар ва стартаплар экотизими: 2024–2025 йиллар учун стратегик ҳужжатлар

– 2024 йил 14 октябрда қабул қилинган ҳужжатлар доирасида рақамли ва АИ (AI) технологияларини қўллаб-қувватлаш, 2025 йилдан тармоқ инфратузилмасини молиялаштириш вазифалари белгиланди (инновацион лойиҳаларни тезлаштириш учун молиявий ресурслар ажратиш механизми). Бу тадбиркорлик таълимида технология йўналишини кенгайтиради.

Электрон тижоратни енгиллаштириш: 885-сон қарор (26.12.2024) Е-коммерция субъектлари фаолиятини соддалаштирувчи тартиб (хабарнома асоисида иш бошлаш шартлари ва бошқалар) тасдиқланди. Бу Қорақалпоғистондаги ёшлар ва таълим муассасаларида ўрганилаётган тадбиркорлик лойиҳаларини онлайн бозорга олиб чиқишни осонлаштиради.

Хотин-қизлар тадбиркорлиги учун алоҳида молиявий платформа Палата ва банклар иштирокида 100 млн долларлик имтиёзли кредитлар, бизнес лойиҳаларни ривожлантириш, маҳаллаларда ўқитиш, маҳсулот сотувини йўлга

кўйиш каби комплекс чоралар жорий этилмоқда. Бу курслар ва инкубация дастурлари орқали амалий кўникмаларни бекемлайди.

Янги қонун-қоидалар ва хорижий инвестиция муҳити 2025 йил июн–июл ойларида тадбиркорлар ва инвесторлар учун қатор имкониятлар яратилди (солиқлар/назорат тартибларини соддалаштириш, давлат улушини қисқартириш йўналишидаги ислохотлар билан уйғун). Бу хусусий секторга “аниқ қоидалар – барқарор муҳит” тамойилини мустаҳкамлайди.

Изоҳ: 2025 йил 19 март йиғилишида белгиланган метрикалар (КУБ улуши, экспорт ҳажми, иш ўринлари) ижроси бўйича йил якунида алоҳида ҳисоботлар чиқарилади; ҳозирги қарорлар эса шу натижаларга эришиш учун регулятор ва молиявий инфратузилмани тайёрламоқда.

Қорақалпоғистон учун тажрибага татбиқ этиш нуқталари

Е-тижорат: 885-сон қарорга асосан ҳудудий стартаплар учун тезкор онлайн кириш (маркетплейс, кросс-бордер савдо навқатлари), таълим курсларида “e-commerce compliance” модулларини киритиш.

Молиялаштиришни диверсификациялаш: 2025 йилда очик банкчилик, альтернатив скоринг, банклар томонидан 1 млрд доллар ресурс жалби – Қорақалпоғистонда кредитлаш шартларини енгиллаштиришни кутиб қилинган маҳаллий пилотлар билан бошлаш (ёшлар, хотин-қизлар, агро-тадбиркорлик).

Технологик йўналишлар: 2024–2025 йил стратегиялари доирасида IT/AI бўйича маҳаллий технопарклар, коворкинглар, “регулятив песочница” орқали стартаплар учун тезкор тест ва лицензиялаш имкониятлари.

Инклюзив тадбиркорлик: хотин-қизлар тадбиркорлиги платформаси билан ҳудудий хунармандчилик, сервис, агро-қайта ишлаш йўналишларида кластерлаш ва логистика/маркетинг менторликлари.

Қисқа хулоса ва таҳлил

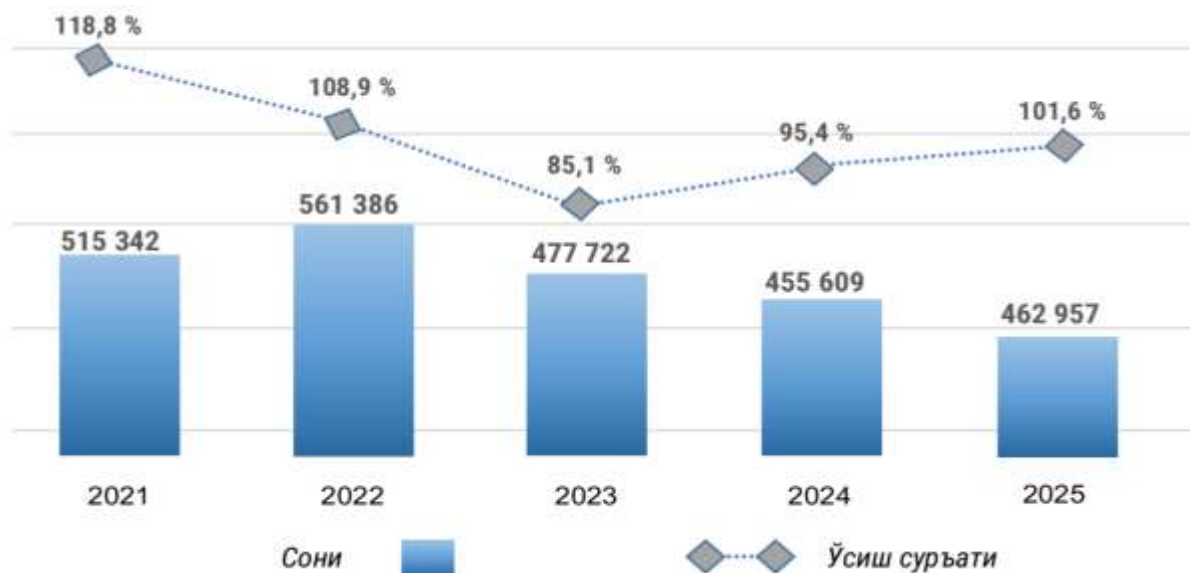
2024–2025 йиллардаги қарорлар қонунчилик барқарорлиги (мораторий, ягона амалга кириш санаси), молиявий кириш имконияти (ёшлар жамғармаси, 1 млрд доллар банк ресурслари), рақамли инфратузилма (open banking, е-коммерция тартиблари) ва инновацион экотизим (AI/стартаплар)ни бир пайтнинг ўзида қувватламоқда.

Бу Қорақалпоғистонда тадбиркорлик кўникмаларини ўргатишни амалий натижага боғлайди: лойиҳаларни тез молиялаш, онлайн савдога чиқиш, ментор-акселерация орқали компетенцияни ошириш.

Яқин 12 ойда ҳудудда ёшлар ва хотин-қизлар стартаплари сони ошиши, кичик саноат/агро-қайта ишлаш, сервис ва ITда янги иш ўринлари кўпайиши кутилмоқда. Бунини тезлаштириш учун таълим муассасаларида “бизнес-симуляция”, “стартап лаборатория” ва “industry-mentors” блокларини 2025/26 ўқув йилидан интеграция қилиш тавсия этилади.

II. Амалий натижалар таҳлили

2025 йил 1 июль ҳолатига кўра, республикада фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сони 463,0 мингтани ташкил этди, шундан 393,4 мингтаси ёки 85,0 % кичик корхона ва микрофирмалар ҳиссасига тўғри келди.

Республикада фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сони:
(1-жадвал)

Йил	Корхона ва ташкилотлар	шундан:	
		тадбиркорлик субъектлари	шундан кичик бизнес субъектлари
2025	462 957	397 308	393 359
2024	455 609	390 898	387 138
2023	477 722	414 651	411 058
2022	561 386	497 293	493 727
2021	515 342	453 215	450 155

Шундан Қорақалпоғистон Республикасида ва ҳудудладаги корхона ва ташкилотлар сони:

Ҳудудлар	Корхона ва ташкилотлар	шундан:	
		тадбиркорлик субъектлари	шундан кичик бизнес субъектлари
Қорақалпоғистон Респ.	22 973	19 002	18 915
Андижон вилояти	27 351	22 026	21 890
Бухоро вилояти	28 141	24 479	24 335

Жиззах вилояти	18 668	15 576	15 492
Қашқадарё вилояти	30 011	24 837	24 658
Навоий вилояти	20 294	17 864	17 766
Наманган вилояти	26 149	21 803	21 648
Самарқанд вилояти	40 420	34 349	34 124
Сурхондарё вилояти	25 136	21 134	21 053
Сирдарё вилояти	12 027	9 966	9 896
Тошкент вилояти	44 359	38 511	38 140
Фарғона вилояти	37 368	31 039	30 817
Хоразм вилояти	26 103	22 843	22 709
Тошкент шаҳри	103 957	93 879	91 916

Касбий таълим муассасаларида тадбиркорлик курслари:

Сўнгги йилларда Қорақалпоғистон Республикасида ёшларни тадбиркорлик руҳи ва замонавий ишбилармонлик кўникмаларига ўргатишга катта эътибор қаратилмоқда. Бу йўналишда касб-ҳунар мактаблари, коллеж ва техникумларда “Тадбиркорлик асослари” фанини жорий этиш кенг қамровда амалга оширилмоқда.

2022 йилдан бошлаб барча касбий таълим муассасаларида талабаларга бизнес режа тузиш, молияни тўғри бошқариш, маркетинг, рақамли савдо ва инновацион ғояларни амалга ошириш бўйича дарслар ўтилмоқда.

Қисқа статистика:

Республика бўйича 20 дан ортиқ касб-ҳунар мактабларида тадбиркорлик курси йўлга қўйилди.

Ҳар йили минглаб ўқувчи тадбиркорлик асосларини ўрганиб, улардан юзлаб ёшлар ўз бизнес ғоялари асосида лойиҳа ишлаб чиқишмоқда.

2024 йилнинг ўзида 200 га яқин ўқувчи стартап ғояси билан бизнес-инкубаторлар орқали дастлабки молиявий қўллаб-қувватловга эга бўлди.

Давлат сиёсатида ҳам бу йўналишга катта эътибор қаратилмоқда. Президентнинг 2023 йилдаги “Ўзбекистон – 2030” стратегияси ҳамда 2025 йилда қабул қилинган ваучер тизими орқали касбий таълимни молиялаштириш тўғрисидаги қарорлар ёшларни тадбиркорликка кенг жалб этиш имкониятини яратди.

Ҳозирги кунда Қорақалпоғистондаги таълим муассасалари нафақат билим бермоқда, балки ёшларнинг амалда бизнес лойиҳалар билан чиқиши учун зарур шароитлар яратиб бермоқда. Келгусида ҳар бир ўқувчи ўз йўналишига мос стартап ёки кичик бизнесни йўлга қўйиши кутилаётгани ҳам бежиз эмас.

Қорақалпоғистон Республикасидада субсидия, грант ва кредит: ёш тадбиркорлар учун янги имкониятлар

Субсидия, грант ва кредитлар орқали ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш — 2025 йилнинг энг долзарб йўналишларидан бири сифатида давлат сиёсатида устувор аҳамият касб этмоқда. Қорақалпоғистондаги тадбиркорлар бу усулларга эга бўлиш имкониятини кутиб қолишмоқда.

Ёшлар тадбиркорлиги учун давлат жамғармаси жорий қилинди. У ёшларни дастлабки стартаплар, таълим ва бизнес-лоҳиҳа дастурлари орқали қўллаб-қувватлашга мўлжалланган.

“Ёшлар 1+1” дастури доирасида 48 соат давомида амалий тадбиркорлик курслари ва сертификатлар тақдим этилади. Уларни тугатган ишсиз ёшларга 33 миллион сўмгача гаровсиз кредит (6 ой имтиёзли давр) ва микрокредитлар (225 млн сўм) бериш назарда тутилган.

III. Тадбиркорлик кўникмаларини ўргатиш ва қўллаб-қувватлаш: амалий ташаббуслар

Мурожаат қабулхоналари ва Мақомотиётлар билан ҳамкорлик

Қорақалпоғистон Республикасида **Тадбиркорлар мурожаатларни кўриб чиқиш қабулхоналари** маҳаллалар, давлат хизматлари агентлиги ва Тадбиркорликка кўмаклашиш марказлари билан биргаликда фаолият юритади. Улар тадбиркорлардан келиб тушган мурожаатларни кўриб чиқади, муаммоларни аниқлайди ва ҳал этиш механизмларини ишлашга жўнатади. Ҳатто ҳар ойнинг 5 санасигача иш юритувчи ҳисоботлар билан таъминлаш тартиби жорий қилинган.

Хотин-қизлар ва ёшларга бизнес тренинглари

Қорақалпоғистонда **28 та йўналишда** хотин-қизлар ва ёшларга бизнес ва касб-хунарга ўргатиш курслари ташкил этилмоқда. Уларда:

- назарий амалий дарслар,
- мастер-класслар,
- тингловчилар ҳаётида бизнес режа тузиш ва уни тақдим этиш,
- тест асосида баҳолаш,
- 70 баллдан юқори баҳоланганларга сертификат берилмоқда.

Инфратузилмаларни ривожлантириш ва ер тақдими

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ташаббуси билан **“Ҳар бир оила – тадбиркор”** дастури тузилган. Унда:

- янгидан ташкил этилаётган оилавий тадбиркорлик субъектларига инфратузилма ва ер берилади,
- фаолият ўтказмаган тадбиркорлар қонунийлаштирилади,
- ишчи гуруҳлар шакллантирилган.

IV. Муаммолар ва тавсиялар

Асосий муаммолар:

Молиявий ресурсларга етарли кириш имконияти йўқлиги

- Ёшлар ва хотин-қизлар стартаплари учун кредитлар мавжуд, аммо имтиёзли қарзлар олиш жараёни ҳаддан ташқари бюрократик ва қафолат талаблари юқори.
- Айрим ҳудудларда тижорат банклари кредит портфели чекланган.

Кадрлар малакасининг пастлиги ва ўқув дастурларининг сифат муаммоси

- Кўп ҳолларда ўқув курслари назарияга суянган бўлиб, амалий бизнес тажрибаси етишмайди.
- Ёшларнинг замонавий рақамли технологиялардан фойдаланиш кўникмалари етарли даражада ривожланмаган.

Инфратузилманинг сустлиги

- Айрим туман ва қишлоқларда коворкинг марказлари, бизнес инкубаторлар ва ишлаб чиқариш майдонлари етарли эмас.
- Интернет тезлиги ва рақамли хизматлар ҳамма ҳудудларда барқарор эмас.

Бозорга чиқиш имкониятларининг чекланганлиги

- Ёш тадбиркорлар маҳсулотини ички бозордан ташқарига олиб чиқиш учун логистика ва маркетинг имкониятлари кам.
- Экспорт жараёнларида ҳужжатлаштириш мураккаблиги ва қўшимча харажатлар мавжуд.

Тадбиркорлик маданияти ва ижтимоий фикрнинг етишмаслиги

- Аҳоли орасида тадбиркорликни хатарли иш деб қабул қилиш ҳоллари учрайди.
- Баъзи ота-оналар фарзандларини давлат хизматини афзал кўради, тадбиркорликни эса иккинчи даражали деб ҳисоблайди.

Тавсиялар:

Молиявий қўллаб-қувватлашни кенгайтириш

- Стартаплар учун махсус “Грант жамғармаси”ни ташкил этиш.
- Микрокредит ва краудфандинг платформаларини ривожлантириш.
- Имтиёзли кредитларда электрон рейтинг тизимини жорий этиш (соддалаштирилган).

Ўқув дастурларини модернизация қилиш

- Таълим жараёнига амалиётчи тадбиркорларни жалб қилиш.
- Бизнес-симуляция ва стартап лабораторияларини йўлга қўйиш.
- Рақамли кўникмалар (e-commerce, fintech, digital marketing)ни асосий модул сифатида киритиш.

Инфратузилмани кучайтириш

- Ҳар бир туманда камида битта коворкинг маркази ташкил этиш.
- Ёшлар ва хотин-қизлар учун махсус бизнес инкубаторлар очиш.

- Интернет инфратузилмасини яхшилаш учун давлат-хусусий шериклик асосида лойиҳалар амалга ошириш.

Бозор имкониятларини кенгайтириш

- Ёш тадбиркорлар маҳсулотлари учун **онлайн маркетплейс** платформасини яратиш.

- Экспорт жараёнларини рақамлаштириш ва соддалаштириш.

- Хорижий давлатлар билан ҳамкорликда кўргазма-ярмаркалар ташкил этиш.

Тадбиркорлик маданиятини шакллантириш

- Мактаб ва коллежларда тадбиркорлик фанини амалий йўналишда ўқитиш.

- Маҳаллий оммавий ахборот воситаларида муваффақиятли тадбиркорлар ҳақида туркум кўрсатувлар тайёрлаш.

- “Тадбиркор ҳафталиги” каби оммавий тадбирларни мунтазам ташкил этиш.

Муаммолар ва тавсиялар жадвали:

(4-жадвал)

№	Муаммолар	Тавсиялар	Кутилган натижалар
1	Молиявий ресурсларга кириш имконияти чекланган, кредит талаблари қаттиқ.	Стартаплар учун грант жамғармаси, микрокредит ва краудфандинг платформаларини жорий этиш.	Ёшлар ва хотин-қизлар тадбиркорлигининг ўсиши, янги иш ўринлари кўпайиши.
2	Ўқув дастурлари назарияга суянган, амалий тажриба етишмайди.	Амалиётчи тадбиркорларни жалб қилиш, бизнес симуляциялар ва стартап лабораториялар очиш.	Ёшлар амалий кўникмаларга эга бўлади, стартаплар сони ортиши таъминланади.
3	Инфратузилма ва рақамли имкониятлар етарли эмас.	Ҳар туманда коворкинг маркази ва бизнес инкубатор очиш, интернет инфратузилмасини кучайтириш.	Ёшлар учун қулай муҳит яратилади, инновацион лойиҳалар сони ортиши.
4	Бозорга чиқиш ва экспорт жараёнлари мураккаб.	Онлайн маркетплейс яратиш, экспорт жараёнларини рақамлаштириш, халқаро кўргазмалар ташкил этиш.	Ёш тадбиркорлар маҳсулотлари ички ва ташқи бозорда кенг тарқалади.
5	Тадбиркорлик маданияти ва	Мактаб ва коллежларда тадбиркорлик фанини амалий асосда ўқитиш,	Жамиятда тадбиркорликка ижобий муносабат

ижтимоий паст.	қараш	оммавий ишлари.	тарғибот	шаклланади, мотивация ошади.
-------------------	-------	--------------------	----------	---------------------------------

V. Умумий хулоса

Қорақалпоғистон Республикасида тадбиркорлик кўникмаларини ўргатиш жараёни кейинги йилларда изчил ривожланиб бормоқда. Мамлакатда қабул қилинаётган давлат дастурлари ва қарорлар, айниқса 2024–2025 йилларда амалга оширилган ташаббуслар, ёшларни тадбиркорликка жалб қилиш, уларни молиявий ва инфратузилмавий қўллаб-қувватлашга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Шу билан бирга, амалий натижалар шунини кўрсатадики, тадбиркорликни ўргатиш фақат назарий билимлар билан чекланмасдан, балки амалиётчи тадбиркорлар иштирокидаги тренинглар, бизнес инкубаторлар, стартап лойиҳалар ва коворкинг марказлари орқали амалий кўникмаларни мустаҳкамлашга йўналтирилмоқда. Бу эса ёшлар ва хотин-қизлар тадбиркорлиги улушини ошириш, янги иш ўринларини яратиш ҳамда ҳудуд иқтисодиётини диверсификация қилиш имконини бермоқда.

Бироқ ҳали ҳам молиявий ресурсларга кириш чекланганлиги, бозор инфратузилмасининг етарли даражада ривожланмагани, таълим тизимида тадбиркорлик маданияти тўлиқ шаклланмагани каби муаммолар мавжуд. Шу сабабли, тавсия этилган чора-тадбирларни изчил амалга ошириш, хусусан:

- стартаплар учун грант ва микрокредит дастурларини кенгайтириш,
- рақамли платформалар орқали бозорга чиқиш имкониятларини кучайтириш,
- таълим тизимида тадбиркорлик фанини амалий йўналишда шакллантириш,
- жамоатчиликда тадбиркорлик маданиятини ошириш,

ўрта ва узоқ муддатда юқори самаралар беради.

Шу тариқа, Қорақалпоғистон Республикасида тадбиркорлик кўникмаларини ўргатиш жараёни нафақат ёшлар бандлигини таъминлаш, балки ҳудуднинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётига ҳам кучли туртки берадиган асосий омил сифатида намоён бўлмоқда.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Мирзиёев Ш.М. “Янги Ўзбекистон – янгича дунёқараш ва янгича ёндашувлар асосида тараққиёт йўли”. — Т.: Ўзбекистон, 2023.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 19 августдаги Қорақалпоғистондаги тадбиркорлик бўйича йиғилиши баёоти. — biznesombudsman.uz, 2024.
3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши. “Тадбиркорликни ривожлантиришга оид 2023–2025 йилларга мўлжалланган дастур” — Нукус, 2023.

4. Jo'rayev M., & Tadjibayeva G. (2022). "Youth Entrepreneurship Development in the Regions of Uzbekistan: Opportunities and Challenges." *Central Asian Economic Review*, 3(2), 45–58.
5. Бобоев А. "Ўзбекистонда тадбиркорликни ривожлантиришда таълим тизимининг роли". — *Иқтисодиёт ва таълим*, №4, 2023.
6. UNDP Uzbekistan (2021). *Fostering inclusive entrepreneurship in Karakalpakstan: Regional Development Report*.
7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси. "Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўплами". — Тошкент, 2023.
8. Хўжаев А., "Қорақалпоғистонда кичик бизнесни ривожлантириш масалалари". — *Илм ва тараққиёт*, №1, 2024.
9. Мирзиёев Ш.М. "Янги Ўзбекистон – эркин ва фаровон жамият сари". — Тошкент: "Ўзбекистон", 2023.
10. president.uz – Қорақалпоғистонда тадбиркорликни ривожлантириш бўйича йиғилиш материаллари, 2024 йил, август.
11. UzA. "Қорақалпоғистонда бизнес муҳити ва янги имкониятлар". 2024 йил.
12. Joqarg'i Kenges расмий портали: Қорақалпоғистон Республикасида қабул қилинган 2024–2025 йилги қарорлар.
13. Қорақалпоғистон Республикаси Иқтисодий тараққиёт вазирлиги ҳисоботлари, 2024 йил 1-чорак.
14. Ўзбекистон Республикаси Миллий статистика қўмитаси - <https://stat.uz> (2024 йил январ–июль маълумотлари).
15. "Тадбиркорлик таълими ва амалиёти" журнали. №2(38), 2024.
16. Махкамов Қ. "Ўзбекистонда ҳудудий тадбиркорлик стратегиялари", илмий мақола, 2023.
17. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 21 февралдаги ПФ–37-сонли Фармони — "Ўзбекистон – 2030" Стратегиясини амалга ошириш бўйича давлат дастури.
18. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 14 февралдаги ПҚ–60-сонли қарори — "Ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш ва ҳудудий инфратузилмани такомиллаштириш чора-тадбирлари".
19. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 30 августдаги ПФ–132-сонли Фармони — "Тадбиркорликни жадал ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида".
20. Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси. "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик кўрсаткичлари" (2024–2025 йиллар ҳисоботи). stat.uz
21. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ёшлар ишлари агентлиги. "YoshTadbirkorlar.uz платформаси фаолияти". (2024 йил).

22. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши. “Ҳар бир оила – тадбиркор” дастури ҳужжатлари (2023–2025).
23. “Қорақалпоғистонда хотин-қизлар ва ёшлар 28 та йўналиш бўйича ўқитилмоқда” — *uzuz.uz*, 17.07.2024.
24. “Қорақалпоғистонда тадбиркорликни ривожлантиришга оид амалий ишлар” — *uza.uz*, 2024 йил сентябрь.
25. “Қорақалпоғистонда аҳоли бандлигини таъминлаш бўйича чора-тадбирлар” — *kknews.uz*, 2024 йил октябрь.
26. Абдуллаев, Б. “Ўзбекистонда тадбиркорликни ривожлантириш назарияси ва амалиёти”. – Тошкент: “Иқтисодиёт”, 2022.
27. Сеитов, Ж. “Қорақалпоғистонда кичик бизнес ва стартапларни қўллаб-қувватлаш истиқболлари”. – Нукус: ҚДУ нашриёти, 2023.
28. Халқаро меҳнат ташкилоти (ILO). “Youth Entrepreneurship in Central Asia” (Regional Report, 2023).